

אורינקה

אריה (ארינקה) בן שרגא (ז"ל) ואסתר כהן
ב' טבת תרצ"א (22.12.1930) - ב' תמוז תשכ"ח (28.6.1968)

ילדותו ובחרותו של ארינקה

נתכנסו בני המשפחה וכמה חברים לספר על ארינקה, לצרף קו לקו ולארוג יחד את ארג הזכרונות. חשבנו: יהיה ערב עצוב של שהיה במחיצתו של מי שכבר איננו. ומה העלינו?

אי אפשר לספר על ארינקה בצער, כל ספור היה מלא חדות־חיים, כל ספור היה מלא צהלה וצחוק. לא נמצא אפילו ספור עצוב אחד לספר עליו. וסיכמה פועה: שמחת החיים של ארינקה היתה דבר מיוחד והוא הדבר הראשון והעקרי שצריך להעלותו. בספורי החברים התגבשה דמות של נער בישן ועליו, כנה ועקשן, שתקן נוראי וזמר מצהיל כל. ספורטאי מצוין וחבר טוב. בסכום: ארינקה.

במשפחה קראו לו אריה־לה. לחיים יצא כאריה, סתם אריה כהן. אך כל מי שהכירו חש צורך לכנותו בכנוי חבה — וכן קבל בחוץ (במחנה עבודה שהתקיים בכנרת) את השם ארינקה.

נולד ב־1930 לאביו שרגא כהן, יוצא לטביה, איש עמל כפיים, חבר גדוד העבודה לשעבר ולאמו אסתר, ילידת כפר קטן בדרום רוסיה. עודו עולל במטה, נסה אביו להעסיקו בספורט. רק למד לשבת נסה ללמדו לעשות "גלגול" במטה. וכשחרדה האם: "שרגא מה אתה עושה? תשבור את הילד!"... השיב: "הוא צריך להיות חזק וגמיש!"

וכזה היה: חזק וגמיש!
על טיול אחד, ספר גיצה (גדעון שפירא): טיול לגבול הסורי. הדרך אותם אדם מבוגר (כבן 40) מבית השיטה. מדי פעם עברו את פלגי הבניאס. המים היו קרים כקרח. המדריך חזר בכל פעם על משפט "המקל מראה את מקום האבן". ארינקה "עלה" על המשפט הזה, הוא התאים לו מניה וביה מנגינה וכל החברה נתפשו לשיר החדש. שרו שעות עד ש"הזקן" הרגיש שבעצם צוחקים לו. וספרה פועה: יצאנו לקורס מכי"ם של הגדנ"ע. התנועה רצתה שנדריך בתנועה ולא שחררה אותנו לקורס. יצאנו אך לא היינו בטוחים שנשאר. צביקה גולדמן וארינקה היו בתחילה באותה כתה — וכל הקורס היה על גלגלים, היו מוכרחים להפריד ביניהם.

הקורס היה קשה, האמונים מפרכים והאוכל איום. המזרונים היו נוראים — כולנו היינו שבורים. רק לארינקה לא היה אף פעם מצב־רוח רע. תמיד היה עליו, לא היה כמוהו להרמת המוראל של החבורה. וזכר צביקה במקרה אחד מאותו קורס. וכדבריו: "מה שמאפין את ארינקה היו כנות, יושר ועקשנות; הוא היה מוכן לסבול בגלל היושר שלו. אם חשב שהוא צודק — לא הזיז אותו שום דבר מעמדתו".
יגאל, מפקד הקורס, דרש שארינקה יבקש סליחה מאחד המדריכים "מוטקה־פניירח". ארינקה חשב שהוא צודק, סרב לבקש סליחה והתעקש. איימו עליו

שיזרקו אותו מהקורס — והוא ישב ולא אכל ולא שתה ולא בקש סליחה. זרקו אותו מהקורס והחזירו אותו — בלי שבקש סליחה.

באחד המסעות לכנרת, מסע מפרך מאד, לנו במסחה במתנן ובבקר יצאו הלכו בוואדי. במים הקרים התמוטטה פועה וארינקה לקח את התרמיל שלה ודחף ומשך אותה. תמיד היה סוחב לאחרים תרמילים ומעודד אותם בצחוק ושירה להמשיך ללכת.

אחת הפעילויות בגדנ"ע היתה הדבקת כרוזים. מדי פעם נתקלו במשטרה הבריטית — ארינקה היה קל רגלים והצליח תמיד לחמוק.

בכל זאת שהה במאסר קצר כמה פעמים. פעם כשהיו בני 14 וחזרו מפעולה בתנועה המאוחדת. במחנה יהודה עצרה ניידת בריטית את גדעון ואת ארינקה: מיין אתם באים? השנים ענו בפשטות: "מפעולה". אותו יום היה פצוץ במגרש הרוסים ואחד השוטרים הבין את המלה "פעולה" והיה בטוח שהשניים השתתפו בפיצוץ. לאחר כמה שעות במשטרה הבינו הבריטים שעצרו ילדים שאינם יודעים דבר ושחררו אותם. בעיר הוכרז בינתיים עוצר ולכן ציידו את הילדים באשור מעבר בעוצר. הם נהנו כל כך מן הרשות הנדירה לטייל בעוצר שהחלו לשוטט בעיר במשך שעות ולהשוץ בפני הניידות העוצרות שמותר להם להסתובב. ובבית חכו להם, יצאו לקראתם למושב זקנים שהיה גבול העוצר וחכו... הם הגיעו ב-12 בלילה וחטפו מהוריהם מנה הגונה. אך בעיני החברה הם היו גבורים והילת הגבורים לא פגה במשך חצי שנה.

כשהגיעה שעתו של אריה להכנס להגנה — הודיע שבלי גדעון שפירא הוא לא יכנס — וכך הוכנס גם גדעון שהיה צעיר בשנה להגנה.

פעם כשחזרו מאמונים נעצרו ע"י הבריטים, שהחלו לחפש בתרמילים. את הנשק (כמה אקדחים וחוברות הדרכה) דחפו לתרמיל של פועה והעבירו אותו אחורה. השוטרים ראו שאי אפשר לחפש במכונית הגדושה ודרשו מהם לרדת עם כל החבילות ולעלות אחד אחד. בכניסה לאוטובוס בדקו תרמיל אחר תרמיל. אלה שנבדקו נכנסו ופועה עמדה עם היתר למטה, רועדת מפחד ואינה יודעת מה יעלה בגורלה. מי שהוא פתח את הדלת האחורית של המכונית ומשך פנימה את התרמיל. פועה עלתה לאחר שבדקו את תרמיל הצד שלה. הבריטים הרגישו שמשחו התרחש ואסרו את ארינקה, את צביקה ואת הבן של השופט שיטריט. זה הזדהה, אך עובדה זו לא עזרה להם; הכו בהם וחקרו אותם ורק עודד שנשלח ע"י ההגנה שחרר אותם מהמעצר.

כשסיים את ביה"ס עמל סרב ארינקה לעבוד במסגריה של אביו. היו ויכוחים רבים בבית, אך ארינקה עמד על שלו ושום דבר לא עזר. אותה שעה היה ברור שתהיה מלחמה ואליעזר שמואלי ובני אמדרוסקי אספו את הנוער מהנחללות והתחילו לאמן אותם בגבעת רם. ארייקה הצטרף אליהם ועזר בהדרכה.

בינואר 1948 יצאו בשיירה האחרונה שיצאה מירושלים לקורס שהתקיים בהכשרה של אורים ליד רעננה. במרץ חיילו אותם בקרית מאיר ונסו להחזיר אותם לירושלים. שלחו אותם בשיירה של נחשון שנתקעה באמצע הדרך ולא עברה. אח"כ עלו בשיירת "מכבי" לעיר וצורפו לגדוד בית חורון. כשהיו בשנלר ראה יוסף ברנון, שהיה מפקד המשטרה הצבאית, את ארינקה שהיה תלמידו לשעבר בביה"ס היסודי. הוא קבע: ארינקה יהיה שוטר צבאי.

ארינקה התבייש להיות שוטר צבאי. היה מחזיק את הכובע בכיס שלא יראו. באחד הימים פגש את גדעון שעלה עם מזון לירושלים. גיצה אמר לו: בוא, נשים אותך בג'יפ ונקח אותך אתנו.

שמואליק, האח הקטן, לווה את ארינקה לשנלר והוא ספר לו על תכניתו לברוח
ובקש שלא יספר זאת אלא לאחר שתצא השיירה.
הוא חכה לשיירה ברוממה וכך הגיע לגדוד הראשון של הפלמ"ח. במשך שבועיים
החזיקו אותו החברים באוהל עד שארגנו את צרופו לגדוד (גדעון ספר למפקד
שהם מצאו חבר מן ההכשרה "שהלך לאבוד"). עד סוף המלחמה היה ארינקה
בפלמ"ח.
בשובו לירושלים ציפה לו משפט צבאי על עריקה מן המשטרה הצבאית, אך
ברנון הבין לרוחו והמשפט בוטל.
עם חברים מן הגדוד בפלמ"ח הלך ארינקה לצרעה. כאן עבד זמן מה במסגריה
ולאחר שנרצח הרועה — עבר לדיר וקבל על עצמו את האחריות לעדר.

30.11.52

עֲדֵנְיָהּ שָׁלוֹם !!

ב-30.11.22 הוא נשם פעמי וחיסנה את אלוהה של
ישראלים, ימי לילדו. עָדָרָה בְּמֵה לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל
ואפילו לקין שהוא היה ילד שלט וקולן ממדויק
כיוסלנה, והוא מוזר לו עצמאי, איוות לבלשום
הוא אלוהים בלילן שלבב קצול, אלו יש לו חוש-
למתי הניח צעיר נכנס אלן והינן בין המלכותים
קננותם לקנה ממנו דדל, ועצ הוא אפולס לולו
עלודות שונות במלאת יב שצלה בזמנו. הוא בלמל
דל ההצלות הוא קצ וקלם בסכום אנטיסט
קלן, החמיות הלכה החמישית לחטו הוא נכנס
לבוש הספי, והינן מלמין מליון אלו נשאו בילן
ולקל, בבתה ב' הוא קלן את ברצונן בלן אלו
בומי חוון, ל הכוללים הוא לוב מוזר ומליון לפיזיקים
הלכה 1938 הוריו עָדָרָה דירה ולטון חזק
לכה בקצם ימי המלכות לטן הוא נשאו דדית
דובציל ב' הליון החזק בזמן מפורסם יושלים,
אחרי המלכות הלכה 1940 חזר בילן לבין
הוריו דליון החזק והחיל לטן חבלי ההקשות
לחזרו בחזרים, אסדידה חזלב, דדית סכס חזל
איון דל מונה דחיל, בלמלן 10 לנים הוא
בחיל לקול חזק וליון חכמים, בל המלכות

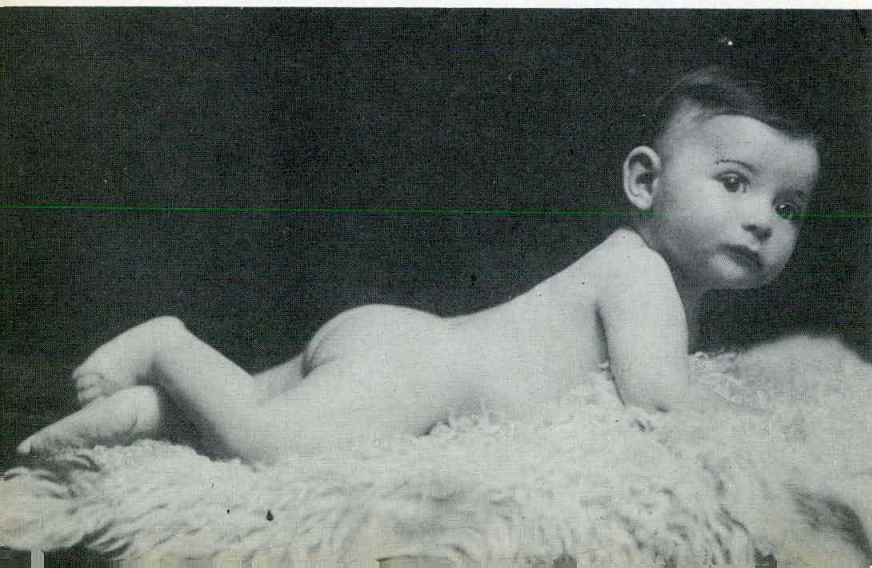
השגת. בואנו פרו, ובתחתיה להשוות השגות
אלה הקיבוץ את שאלתו, במשך שנים קצרי התקופה
בה, בנייתו המעורבת, קניינותו וקניינותו. בה
המאמצים הובו בהם החיה ואת השדות והסלעים
הכבדי כפר יצא, וק חבל של צב היה או על
חשבון המאמצים אבא. יש לזכור השמחה שהיה למצב
נע, שמתוך הצוות לערוך לפניו בבואו, התחילה קלי
בחירתו, ולומר עם דמיון אלו שנים, שמשך התהליך
סקציה למצב שקוצים לפני תחילת המאמצים והתקדו
על בחירתו אלו.

תוצרת התחלת הקצונים ממשלת אילת בין
שנותיה, ואיננה צדדים הוו את העקרי דחיות
פעולה התחלת התחלת הקצונים, משמעותי פעולה, התחלת
השדות והתחלת הסביבות והשליטה. בהמשך השגת
הסתברו שהצורך בצדדים הכולל יצא את האצו
ואלו צדדים אלו המשקיע את קל חזו על היום
השנת 1944 הוא משנים את היות סביב העמית.

ועודי אבות סביב מקצועי והוא עצמו בישל ולקח
למורה ולפיו הסודי, אבל אלוני שמש קצרי מתקדו
האפי הסודי על בלטה ובדיעבדו לשלם שאלו מתחיל
לפניה מוכר בהל בתוצרת (ממלגה קצונה) בהבו פעול
הכרטי, בהל האזור דרוה. ובתור מוצאות חזון
החן הישנה (במלגה). ואלו את צדו פיתוח אלו
ואלו הי לפי כפיסתו, העקרי לפיות להם את צמחו
הוא היה בבנייה ובתחילתו ולפי היה פתח
חובה בחלון צינור ובמנוחה הוא לפני לפני רוצה

את שלו, אחיב הוא חתך ומיבז היה למבז הוא
לב, הוא נבנס למתקנת למיבזת הקור סבבולאי,
ואחו למיבזת צדי קורס מר והתחול אכילט
זק תינוט לקורט למיבז לבולו מדינת ישראל.
וההולתה תמיכ הילכר לבנוו דל מלכ ~~לבנו~~
כר למחיה אם למיבזים הוא מלה ~~לבנו~~
בארבעה מקלות, בעל צד, החתבת, הפולאי
ובלוי בלקור דל מיני משתנים קמקציני ושמי
יכלת, מי ביושלים לא הכיר שלר פברות
הקציר לבתחול לקדל ~~לבנו~~ ומיבז חתך והכיר
אלמות. הוא סוה מר למיבזי דבורת הסכס הקולאי
והחל לעבדו במקורץ שלטב דבורת הסכס אלו
לוק בתחול לכנס לענינים בו במסגרת הקדול
החול, ובמיבזם של הכרה יבדלים, ובחיות של
אלמה שלמה. פדול המוליצות והתחילת מחמת
המחיר, וגוא יק דן קל שלטב וכר
נתם למיבזת הקדולה מיבזת הלהחור
ולצד מר הכיר ומתחול לכיר מר החיים
אלן גבל למיבזתם כמו דל מחמת, אמור
לצד מר או הפדס היושלים להול מי חיים
לצדמיים היו למחב הפדס שיר, יקת התחילת
יאר מיבזת. אלוליים פדים, ומקבלת, משלבים
סכס חיים ומחמת קילת הם מלי בו מר
המנה הקדול הלילי החול, הם מלי הוא סתם
למחמת חזקת אלוליים חיים חסב, ולאי מלי
פדס היושלים דמיון הוא שלטב לקדל מחמת

ארינקה התינוק

ארינקה בכיתה א'

ארינקה (מימין)
במסיבת פורים עם מוטה גור

ארינקה – איש הפועל

ובת צחוק אחת, רבת בינה וסליחה, לשפתותיכם
לפקוד בה, בלי הכרע כף, את כל הבא לקראתכם,
הגדולות עם הנקלות, כצדקות כחטאים גם יחד;

ואולם חייכם מיטב חזיונכם ותפארתכם — עצם היותכם
אתם השומרים הנאמנים לצלם אלוהים בעולם!
(מתוך "ויהי חלקי עמכם" — ח.נ. ביאליק)

כעשרים שנה חלפו מאז פגשתי את ארינקה לראשונה. עיסוקו
הספורטיבי העיקרי היה אז הכדורסל. שחקן זריז ונבון היה לדעת
הכל. ברם בקנאות אופיינית לוותיקים, הניחו חבריו את הצעיר
בחבורה — לשבת עוד זמן מה על "הספסל" לא כעונש חלילה
לנער שפלש, אלא מטעמים פדגוגיים כביכול.

שחקני קבוצת הפועל ירושלים גדלו יחד מילדותם ומאז 1942
היוו הם קבוצת הייצוג של הסניף כאשר יחיאל קלב ז"ל (נפל בין
הל"ה בדרך לגוש עציון) הרץ המצטיין למרחקים ארוכים, מרכז
ומנהל את הקבוצה. אכן, אלו היו זמנים שדי היה לקבוצה
המנצחת לקלוע לא יותר מ-40 נקודות, כאשר קבוצות לא מעטות
אמנו את עצמן ונהלו את משחקן קולקטיבית. ארינקה הצעיר
הצטרף לקבוצה לאחר מלחמת העצמאות. אין זה חשוב כיום כמה
זמן חבש ארינקה את ספסל השחקנים, אולם בת הצחוק מעולם
לא נעלמה מפניו ולא נראה דוחק את הקף. יודע היה כי שוגים
חבריו וסופם לשתפו כשווה בין שווים ואכן צדק, הוא הפך לשחקן
מרכז וכעבור מספר שנים למאמן קבוצת הייצוג של הפועל
ירושלים.

מהרהר אני אם לא אותה תקופה שישב ארינקה על ספסל המי-
לואים, היא שהיתה אחד הגורמים רבי החשיבות בחייו. הדבר
נתן לו פנאי לעקוב אחר משגיהם של חבריו, אחרי הפער ההולך
וגדל בין מישחקם ומישחק קבוצות אחרות שקבלו הדרכה

מתקדמת יותר. יתכן שזה הוליד בו גם את הרצון להדרכה ולקדומן של שתי קבוצות הנוער המפוארות "מעוז" ו"דרור" שגדלו אז ב"הפועל" ירושלים מבני תנועת הנוער. כך, יכול היה גם להרשות לעצמו זמן מה, בעת ובעונה אחת, לעסוק בהתעמלות ובאתלטיקה קלה ולהיות הרוח החיה בלהקת רקודי העם, שהתארגנה ב"הפועל" ירושלים והפכה להיות אחת הלהקות המעולות בארץ. יתכן שבתקופה זו הוכרעה הכף וכבר אז גמלה בלבו ההחלטה לפרוש מבית המלאכה הגדול של אביו (שבו היה בעל בית) ולהצטרף לאותם צעירים חניכי "הפועל" ירושלים שפנו למדרשה לחינוך גופני והקדישו עצמם אחר-כך להוראת החינוך הגופני בבתי הספר ולהדרכה ב"הפועל".

דבקותו של ארינקה בתרבות הגוף הושתתה על ערכים שספג בתנועת הנוער, בה הושם דגש בין היתר על ערכו של הכלל, של הקבוצה והוויתור שהפרט מצווה לעשות לטובת הכלל, על האמונה הבלתי מעורערת ביכולת האדם להתעלות על עצמו. תורה זו תאמה והשתלבה להפליא עם רוח "הפועל" של אותם ימים.

מלכתחילה יועד ארינקה לרכז את ענף הכדורסל בשונו מן המדרשה לחינוך גופני וכך היה. ארינקה נטל על עצמו המעמסה הכבדה מתוך אמונה ושמחה שביצירה. שחקן הספסל לשעבר הפך לעמוד התווך של ענף הכדורסל ושל סניף "הפועל" בירושלים. ארינקה שייך היה לאותה האסכולה שאולי לא רבים מהם שרדו כיום, אלה הרואים בעיסוק של תרבות הגוף שליחות, שההוראה בבית הספר אינה מביאה אותם על סיפוקם המלא ומתוך צמצחו באגודת הספורט למדו להכיר בערכה החברתי חינוכי בצד פיתוח היכולת הספורטיבית.

דומני שחלק ממיטב חוויותיו של ארינקה היו קשורות ב"הפועל", כן היו דאבות לבו קשורות ב"הפועל" ירושלים. כאשר מפאת עיסוקי הפרטיים נטלתי חופשה ממוסדות "הפר" על" ולא הייתי מזדמן לשם אלא לעיתים רחוקות, היה ארינקה מבקרני מדי פעם בביתי ומשיח את שכליבו, וכשהגיעה מצוקת נפשו לשיא היה עולה למשרדי ולו רק לרגעים ספורים, כדי לפרוק מעצמו המועקה.

איש עקרונות היה. עקרונות שקנה לעצמו בדרך חינוכו מילדותו עוד בבית הוריו. פעם אחר פעם נתבקש ארינקה ליטול על עצמו את תפקיד הרכז המקצועי של "הפועל" בירושלים, והוא סרב לקבל על עצמו תפקיד נכבד זה, עד שתתמלאנה מספר דרישות יסוד מוקדמות.

ארינקה לא השתכנע כי בתוקף תפקידו כרכז מקצועי יהא לאל ידו לשנות פני הדברים בהדרגה כרצונו. משהיה משוכנע שדרי- שותיו אלמנטריות הן, שכנע עצמו גם שאם אין ההבנה מתגלית מראש יהיו כל מאמציו לאחר מכן לשוא. משנלאה ארינקה להשיב ולהסביר למפצירים, היה מתעטף בשתיקה וחיוך, חיוך שאמר לאלו שהכירוהו אולי יותר מכל הניתן להאמר במילים.

לא אבוא לשפוט אם צדק ארינקה בגישתו, יודע אני רק שכל הצדדים יצאו נפסדים. ארינקה מנע מעצמו התגשמות משאת נפש, ו-"הפועל" לא השכיל להעטות האדרת על האיש שצמח מתוכו והיה ראוי לה.

מי שהכיר את ארינקה ומקור מחצבתו הרוחני "יסלח" לו שלא נתפש לרוח זמנים חדשים, כי לא השררה היתה משאת נפשו ומשהוצעה לו שררה לא רצה בה לשם שררה בלבד. איש השותפות וחיי החברה המושתתים על חברות נאמנה היה ארינקה, רק כך אפשר להבין מדוע סרב משך תקופה ממושכת להשתתף בקורס קצינים. רק לאחר שמרבית חבריו נאותו לקבל עליהם קצינות, לא יכול היה לעמוד יותר בבדידותו והסכים "ללכת" לקורס קצינים. מוזר, גם כאן היו לו תנאים, כאיש מודיעין התנה שיהיה לקצין מודיעין.

אילו לא היה קצין מי יודע... אולם כשנקפד פתיל חיו, היה זה בחברת מיטב ידידיו אהובי נפשו, אילו אך יכולנו לספר לו זאת בטוחני שאותה תוגה שהסתתרה לעיתים מאחורי בת צחוקו המלבבת היתה נעלמת.

השארתנו כמהים ותמהים איך ומתי יופיע בן דמותך, כי חסרת לנו מאוד.

דוד אילון

ארינקה – איש רשות הספורט

בימים אלה, כאשר כל מהדורת חדשות מביאה עמה הודעות על נפילתם של בנים, אחים ואבות, שקפדו חייהם במלחמה על קיום העם ושלמות המדינה, כאשר מעל דפי עתון בכל בוקר ובכל צהרים מביטות בך עיניהם של חיילים צעירים ורעננים, אשר לרבים מהם טרא מלאו עשרים; בימים אלה משתבשים מושגים ומשתנות אמות המדה וההערכות לגבי משמעותם של החיים. בימים אלה מסתגר האדם ומשתדל לגנוז את כאבו, נושך שפתיו ובולע את דמעותיו, מתיחד בדומיה עם אסונו, כי הגורל המר פוגע ברבים, טובים ויקרים; והשכול, האלמנות והיתמות הם מנת חלקם של רבים רבים, שהפכו, למשפחה גדולה גדולה.

אם החלטנו ללקט זכרונות על ארינקה ולכנסם לספר, עשינו זאת כדי להציב לו יד ומצבת זכרון כדי שישאר זכרו עמנו, עם כל אחד מאתנו בביתו. עשינו זאת, מפני שהערכנו את ארינקה, מפני שכבדנו אותו ואהבנו אותו, ומפני שרוצים אנו למלא, ולו רק במלים ובתמונות את החלל שהשאיר ברשות הספורט, במשפחת הספורטאים בהסתלקותו הטרגית.

את ארינקה ראיתי לראשונה לפני כ-7 שנים. נסעתי אז במכוון ייתי עמו ועם קודמי כמנהל הרשות, ראובן דפני לרמת-גן. צפינו יחד במשחק כדורגל נגד קבוצה מחו"ל באיצטדיון. ישבתי ליד ארינקה בעת המשחק והקשבתי להערותיו, שנאמרו בטון ובסגנון מיוחדים, שמשכו את תשומת לבי למתרחש על המגרש. הקשבתי לדבריו ולדעותיו על מצב הכדורגל במדינה ועל דרך פיתוחו של ענף ספורט זה בבתי ספר. עד היום אני זוכר מה גדולה היתה התרשמותי מדרך דיבורו, מהסגנון המיוחד שלו ומחוש ההומור שליווה את דבריו. זוכר אני מאותה פגישה מקרית את עיניו הערות, המבריקות, שנעו במהירות אחרי הכדור והשחקנים, את פניו השזופים, המלאים והטובים ואת חיוכו השובב וצחוקו הטוב, הסולח, כל אלה נחרתו בזכרוני בלי שהכרתיו מקרוב ובלי שידעתי פרטים עליו, על מקצועו ועל משפחתו. גם לא שערתי אז, שאי פעם נפגש ונעבוד במסגרת אחת במטרה לקדם אותו נושא ביחד.

מחדש ומקרוב הכרתי את ארינקה עם כניסתי לתפקיד לפני כ-4

שנים. שלוש שנים עבדנו במשרד אחד. חדרינו היו סמוכים והמגע בינינו היה קרוב, הדוק וחברי. יחד בקרנו באזור פעולתו, יחד נסענו פעמים רבות לשיבות הרכזים במכון וינגייט, יחד ניהלנו מו"מ עם נציגי רשויות מקומיות ונציגי אגודות ספורט, עד כי נקשרו קשרי ידידות בינינו.

תנופת העשיה הגדולה שתפשה את רשות הספורט בהשפעת התנאים המיוחדים של תקופת המיתון במדינה, כבשה את כל ישותו. בתקופה זו התגלה ארינקה עם כל הפוטנציאל הגנוז בקרבו. בתקופה זו פרץ מרצו הרב ובהתלהבותו הדליק את אנשי הישובים הרבים באזורו ואת הגורמים השונים בבירה, להעזי ולעשות, להקים מיתקנים ולבצע פעילויות רבות ומגוונות בשטח הספורט והחינוך הגופני.

היו לו לארינקה תכונות מיוחדות, אשר הכשירו אותו לעשות את אשר עשה. חברו בו בארינקה כשרונות וכשרים רבים ושונים, שעשו אותו ל"טיפוס" כפי שהכרנוהו, ועצבו את דמותו המיוחדת, הנפלאה והאהובה כפי שנשארה בזכרוננו.

חבר טוב היה, איש צוות, ידיד המוכן בכל עת ובכל מצב לתת מלוא העזרה לחבר בעבודה. היה נחלץ להושיט כתף לנושאים בעול בצוע משימות, שהיו זקוקים לתמיכה, מיוזמתו האישית, גם מבלי שמישהו הטיל עליו, או בקש זאת ממנו.

בר-משמעת וחביב היה, שופע הומור עשיר ובריא; נעים במגעו עם הקהל, רוכש את אהדת הזולת במו"מ ומעביר את דעותיו ברוח טובה. סובלני היה לגבי דעותיהם של אחרים, אולם לא ויתר על דעותיו שלו וניסה תמיד לשכנע בסגנון המיוחד שלו ובדוגמאות חיות. אם נפלה הכרעה בניגוד לדעתו, קבל את הדין ונהג לבצע במסירות ודבקות, כאילו היו אלה דעותיו שלו מקדמת דנא.

איש חנוך ומנהיג היה מטבעו. המנהיגות הטבעית שהיתה טבועה בו רחשה את אמונם של חניכיו ותלמידיו והם צייתו להוראותיו והנחיותיו. דבקותו במטרה, גישתו הרצינית לפתרון בעיות, רעיונותיו ליעול ושכלול, דרכי הבצוע והשמוש באמצעים, מסירותו ואהבתו את התפקיד, הפכוהו למקובל ולמנהיג באזור פעולתו מטעם רשות הספורט.

בעל מקצוע מעולה ועשיר בידע מגוון בשטח החינוך הגופני והספורט. התעמק בשאלות מקצועיות ובעל יכולת גבוהה של ניתור ייטית סבוכות ומצבים מעורפלים, מסוגל להגיע למסקנות וסיכומים ברורים ומוגדרים. איש מחשבה מקצועית ספורטיבית וחינוכית.

לא אוכל לסיים דברי על ארינקה, בלי להצביע על מקומו והתנהגותו במועצות הרכזים שלנו במכון וינגייט, דעותיו הבהירות, מדברו המיוחד, קריאות הביניים הקולעות שלו, דבורו השוטף המתובל בבדיחה, ובדוגמא חיה, חיוכו הטוב ועיניו השובבות, ייחדו לו מקום מיוחד בקרבנו. כזה היה ארינקה ברשות הספורט, כך הכרנו אותו, הערכנו אותו ואהבנו אותו. כך נישא את זכרו עמנו בהערכה ואהבה.

עשהאל בן דוד

צעדים קלים ומהירים, מלווים בפזמון חביב, נשמעים בחלל הפרוזדור, המוביל לחדרי רשות הספורט. נקישה חזקה ובתנופה הדלת נפתחת, שא—לום. בכל החדרים ידעו אז כולם כי ארינקה בא לעבודה.

כועס, רוגז, עצבני? — אף פעם לא. אין לך מצברוח? — חכה עד שארינקה יבוא ואז תשכח הכל, יספר לך בדיחה, תיפול מהרגליים מרוב צחוק ותשוב לעבודה סדירה ורגועה. כזה היה ארינקה, תמיד שופע חיים, הומור ועליזות, עד לאותו יום מר ונמהר בו קפד חייו בתאונת דרכים קטלנית לאחר שסיים שרות מילואים מפרך, בשאיפה עזה להגיע אל חיק המשפחה, האשה והילדים החביבים לקראת השבת.

עבורנו, עובדי השרות, נשארה דמותו של ארינקה חיה ומוח־שית. עד היום מהדהדים באוזנינו הד צעדיו, קולו הרענן וצחוקו השובב. צריך אתה רק לעצום עיניך ונראה לך שארינקה עומד לידך או עשוי להכנס כל רגע לחדר, כה מוחשים וחזקים הם הזכרונות של עבודה משותפת עמו. הופעתו הספורטיבית, כתפיו הרחבות, בלוריתו השחורה ועיניו המבריקות, כל אלה ניצבים לנגד עיניך במשרד, ברחוב ובכל אירוע ספורטיבי אליו אתה נקלע. ארינקה, דמות שלא תישכח.

נעמי

בתנועת הנוער

בעבודה (1948)
בקבוץ צרעה

ובפלמ"ח

ארינקה – איש ירושלים

הכרתי את ארינקה מקרוב, עת פעלנו בוועדה ירושלמית שמונתה במשותף על-ידי מר עשהאל בן-דוד, מנהל רשות הספורט, ומר טדי קולק, ראש עיריית ירושלים. הוטל על הוועדה לסקור את האתרים והמיתקנים לחינוך-גופני וספורט הקיימים בירושלים ולהציע תוכנית אב של מיתקנים אלה לעיר הבירה.

במשך חדשים מספר בחורף ובאביב תשכ"ו נפגשנו, חברי הוועדה, וסקרנו את העיר, פשוטו כמשמעו, לשם איסוף נתונים. רחוב אחר רחוב, באורח שיטתי ולפי מפות מדוייקות, צעדנו, סקרנו וראינו עשרות מנהלי בתי-ספר ומרכזי מועדונים ומוסדות. בפעולה יסודית זו השתתף ארינקה בכל הסיורים. נוסף לסיור ברחובות העיר רואיינו על-ידינו כל גופי הרשויות המקומיות וגופים ממשלתיים אשר יכלו לתרום לנושא זה.

ואכן, היתה זו חוויה יוצאת דופן, אשר יכלה להפוך כל אדם, גם יליד "הפרובינציה של תל-אביב", לאוהב ירושלים מושבע. ראינו את העיר על פסיפס הנוף האנושי שלה, תוך חדירה לפינות נידחות ואיזורים אשר מעולם לא הייתי מגיע אליהם לולא נערך סקר זה, ולולא הודרכתני על-ידי ארינקה – איש ירושלים.

ארינקה הכיר את העיר בצורה מפליאה, וידע כל מוצאה ומבואותיה. כמי שגדל בה עוד לפני קום המדינה, הכיר את חלקה המזרחי גם-כן, וערגה וגעגועים רבים נכרו בפניו בצפותו לעבר העיר העתיקה והר-הצופים מנקודות שונות, בהן סיירנו לאורך הגבול. זוכרני כיצד הפליט, בעומדנו על מצפה אבר-טור כשמנגד נשקפה כפתו המוזהבת של מסגד כפת-הסלע: "תאר לעצמך איזו עיר נפלאה תהיה ירושלים עבורנו אם תחזור ותתאחד. הרי היא בה הכל, החדש והישן, המודרני והעתיק. האם יש עיר נפלאה ממנה?!"

כקצין בחטיבת ירושלים, הכיר ארינקה לא רק את צידו הישראלי של הגבול לשעבר. ידע הוא והכיר כל עמדה וכל חפירה בצידו הירדני של גבול זה. מטבע הדברים לא היו סיורינו סיורים

מקצועיים יבשים בלבד. היו אלה לעתים קרובות טיולים מרתקים של ממש, כשארניקה הוא המדריך ומורה הדרך הנלהב, שאינו נזקק למפות כלשהן. בהדרכתו נגלו בפנינו אוצרות בלתי נדלים של נופים, פינות חמד, בנינים בעלי ארכיטקטורה מענינת ושכונות בעלות הרכב אנושי מגוון.

ברבות משכונותיה של ירושלים, ובעיקר בשכונות בצפון העיר כמו שכונת הבוכרים, כרם-אברהם, תל-ארזה, מקור ברוך ורוממה, הנמצאות בצפון ירושלים, עצרו את ארינקה אנשים רבים, וטפחו על שכמו טפיחת רעים אמיצה. מספר מכריו בשכונות אלה, שהיו בסביבת האיזור בו גדל בילדותו, ממש הזהים. אך לא רק שם. במחנה-יהודה, בנחלאות ובזכרונות, ברחביה ובית-הכרם, ואף בקרית יובל ובעיר גנים, קראו ילדים רבים לעברו בשמחה כשזיהו אותו בעברנו. ארינקה אמנם היה מוכר לרבים כמורה בבתי-ספר שונים, וכמאמן קבוצת הכדורסל של "הפועל" ירושלים, אך ההיקף העצום של היכרויותיו והפופולריות הבלתי-רגילה בה זכה בכל מקום אליו הופיע נבעו לא רק מכך. ארינקה הקרין אהבת הבריות על כל סביבותיו, וזו חזרה אליו כפולה ומכופלת. הסביר אחד ממנהלי בתי-הספר אותם בקרנו באחד מסיוורינו, ואשר הכירו היטב: (ארינקה היה באותה עת בחצר, מוקף בחבורת ילדים אשר פנו אליו בשאלות שונות על מישחק כדורסל אחרון של קבוצתו) "ארינקה הוא אדם ללא אויבים", אמר. "אינני מכיר איש אשר אי-פעם אמר מלה רעה על ארינקה. אך גם מארינקה לא שמעתי מעולם מלת גנאי על אדם כלשהו". ואמנם, במשך עשרות שעות ששהינו יחדיו, ובהן נפגשנו עם אנשים רבים, מעולם לא השמיע ארינקה מלת בקורת או גנאי נגד אנשים, אם כי בקורתו נגד מוסדות שונים היתה חריפה ביותר. ארינקה אף התיידד מהר עם אנשים שפגש לראשונה. בתום שיחה או ראיון נשאר אחריו משקע של אהדה, אשר צירף את פוגשו לחוג אוהדיו ומוקיריו.

תכונה מפליאה אחרת אשר אפיינה את האיש באה לידי ביטוי בעובדה שרבים רבים, הן בירושלים והן מחוצה לה, חשו בארינקה חבר קרוב ואישי, עמו נפגשו לעתים קרובות לשיחות רעים. בחיוכו הרחב והתמידי, בחוש ההומור השופע בעל האופי העוקצני אך חסר החודים, קנה ארינקה את לבו של כל מי שהזדמן לו לעבוד במחיצתו או להכירו בדרך כלשהי.

בקור משותף עם ארינקה במשרד ממשלתי או עירוני היה אך הוא בגדר אירוע. ארינקה נהג להכנס לשורת משרדים, ופתח דלת אחת אחר השניה כשהינו מציץ פנימה ושולח ברכתו ליושבי

החדר, שרובם היו מכריו. והיו משרדים בהם לא נותר ולוא אף פקיד אחד שלא זכה לברכה חטופה מסוג זה...
לפני נסיעתי לארה"ב לשם השתלמות בסוף שנת תשכ"ו, סכמתי עם ארינקה על כניסתו לעבודה כמורה במחלקה לחינוך-גופני באוניברסיטה. ומאז התחלנו בחילופי מכתבים, בהם תאר ארינקה חוויותיו השונות מעבודתו החדשה, ובעיקר הרבה לתאר את רגשותיו כאיש ירושלים לאחר איחודה של העיר במלחמת ששת הימים. "ובכן", כתב ארינקה מיד לאחר המלחמה, "זוכר אתה בודאי את סיורנו במצפה אבו-טור בעת סקר המתקנים בירושלים. משאלתנו התגשמה, וירושלים הינה באמת העיר הנפלאה ביותר בעולם. אני מסתובב בעיר העתיקה שוב ושוב, חוזר לפינות שהכרתי עוד בילדותי, מביא שיירות של חברים לטעום ממעדני מסעדותיה השונות, מבקר בכותל ועדיין אינני מאמין שכל זה שוב שלנו..."

כשהגיעה הידיעה המרה על האסון לניו-יורק, לא פסק הטלפון לצלצל בביתי ובביתם של אחרים. היו אלו קריאות טלפון הדדיות של ידידיו ומוקיריו הרבים מירושלים, אשר שהו באותו זמן בארה"ב ואשר מצאו צורך נפשי להחליף מלה או שתיים עם אחרים אשר הכירו אף הם את ידידם ארינקה. איש ירושלים זה אשר כינוי החיבה שלו הפך לשמו המוכר, ולעתים הבלעדי, לא נשכח מליבותיהם של ציבור אוהדיו, גם בשהותם בצידו השני של כדור הארץ. זכרו ילווה את כל אלה ושאר ידידיו לנצח.

זכרונות מהעבודה במחיצת ארינקה

היית הראשון בחברתנו, עוד לפני שרשות הספורט היתה לרשות.

כשמנהל הרשות הראשון מר ראובן דפני הזמין אותי בפעם הראשונה לירושלים אמר לי: "לך לארינקה, הוא יסביר לך, מה הולך!" ומאז דרכינו לא נפרדו — עד לאותו יום.

חברתנו היתה קטנה, וכל אחד תרם את כל אשר בו להוצרות היחידה. התפעלנו כל פעם מחדש, עד כמה שמוכר היה לך השדה בו פעלת — יישובי העולים, הכרת כל יישוב וכל מדריך; ידעת את בעיותיו של כל מקום ואי אפשר היה להטעותך בדווחים מבריקים, ידעת את נפש המדריך, זה הפועל במגרש המאובק בנגב הרחוק, וזה בין סלעי הרי יהודה, וזה ברוחות הגליל העליון. הקמנו אז אותה מערכת ענפה של מחלקות הספורט בעיירות הפיתוח וברשויות האזוריות ונפקדו אך מועטים מרשימת יישובי העולים בארצנו, בהם לא התקיימה פעולת ספורט.

ואחרי זה הקדשת את מרצך ואת כשרונך לירושלים, עיר מולדתך. לעבור איתך בשכונות העיר היה דומה לסיור בלווי אישיות רמת מעלה — ברכות, חיוכים וקריאות מכל עבר: "הי, ארינקה, איך יהיה המישחק מחר?" "הא, איך סידרתם את חיפה ביום שישי!" — "ארינקה, אפשר יהיה להכנס לאולם?" — התחלת בתכנון של מיתקני הספורט בעיר. מי עוד כמוך יכול היה להדריך אותנו לכל מגרש ריק, לכל שכונה נידחת, לכל חלקה פנויה! וקמו מגרשים, נבנו בריכות שחיה, וירושלים הפכה לעיר ספורט.

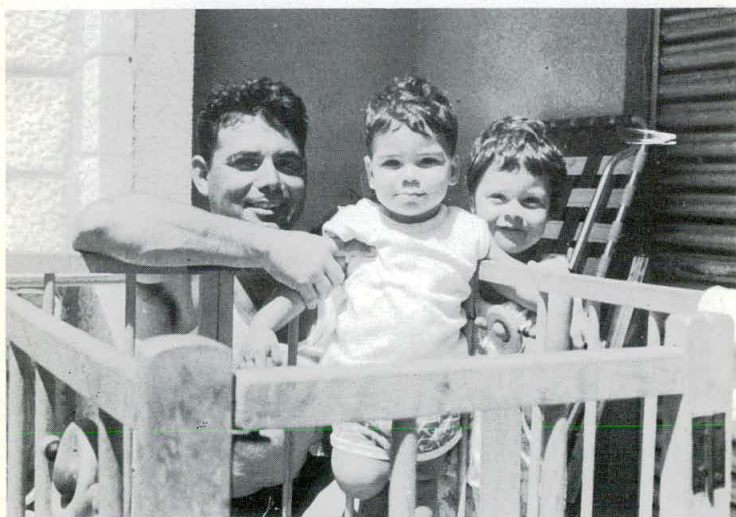
נדם מעין השופע של הלצות מרנינות, לא נשמע עוד את עצותיך המעשיות והענייניות, לא נשב עוד יחד לתכנון תכניות חורגות מן השגרה. פחדנו כולנו להפגש לראשונה בלעדית, לראות את מקומך מיותם ולחוש את החלל שנוצר. אך נשארתי בתוכנו. רוח העליצות והשובבות עוד מרחפת באויר, ועקביותך ודביקותך ביעודנו החנוכי דבקה גם בנו. שותפים נשאר בהישגינו וזכרך לעולם ישאר בתוכנו.

שלום חרמון

ארינקה בחיק משפחתו

עם הבן הצעיר

ועם שני הילדים

ביום הנשואין

עם שולה

ארינקה – והכדורסל

בניינו של הכדורסל הישראלי מורכב מלבנים, החוברות יחד לגורד־שחקים, בו מהווים כדורסלנים ומאמנים, עסקנים ופעילים את היסוד האיתן של הענף.

מדוע דווקא גורד־שחקים? הכדורסל — יותר מכל ענף אחר — הגיע לפסגות. עובדה — מאזנו הבינ־ארצי מצויין. לזכותו — 62 נצחונות. לחובתו — 64 הפסדים. זאת בזירה הבינ־ארצית, במישחקים בין מדינה למדינה. למעשה אין כיום נבחרת אירופית — פרט לברית־המועצות — שכדורסלנינו לא הנחילו לה הפסד.

אולם לא רק על היצוג בלבד חי הכדורסל שלנו. בסיסו חשוב הרבה יותר, כי בלעדי אלפי בני הנוער המשחקים כדורסל במגרשי שים הפזורים בכל פינות הארץ, לא תהיה לנו נבחרת — לא יהיה לנו יצוג. הכוכבים צומחים מתוך אותם ילדים, המתחילים לזרוק את הכדור מגיל צעיר, ולעתים מתקשים אפילו להגיע לטבעת.

אחד מאלה שתרם לבניין הכדורסל המפואר שלנו היה אריה (ארינקה) כהן, איש ירושלים, שנספה במסיבות טראגיות. ארינקה היה חלק מנוף־הכדורסל בירושלים. בכל מיפגש, בכל מאורע, מובטח היה לך חיוכו המלבב, ושאלתו התמידית: מה יהיה בכדורסל שלנו? כי תמיד דאג, שאף להתפתחות הענף.

הכרתי את ארינקה כהן משך שנים רבות, כשהיה עוד שחקן. אחר־כך הוביל את כדורסלני הפועל ירושלים, כמאמן, להישגים בליגה הלאומית. כמאמן מסור כאב את הפסדי הקבוצה, אולם אין ספק כי היו לו רגעי־נחת לא מעטים כששחקניו הלמו בקבוצות הטובות ביותר בארץ. פעם, אחרי נצחון קבוצתו על הפועל תל־אביב, ניגשתי לברכו. דמעות עמדו בעיניו: "אתה רואה, כשהחבר'ה רוצים — הם יודעים לשחק."

פעם אחרת, אחרי נצחון הפועל ירושלים על מכבי תל־אביב, ביקשתי את חוות־דעתו על המישחק. בענווה האופיינית לו ניסה להתחמק: "אל תראיין אותי. הנצחון אינו שלי. הוא של

הבחורים". בקושי שיכנעתיו לדבר, להביע דעה, ולו רק דעה מקצועית.

ארינקה לא עסק בקבוצות הבוגרים והנוער של הפועל ואס"א בלבד. הוא ידע את חובתו גם לגבי הנוער בבירה. היה אומר: "כשאני מאמן קבוצת בוגרים — אני ממלא חובה, אבל כאשר אני עוסק בנוער, הרי אני יוצר משהו, מרגיש סיפוק".

כאשר הייתי מזדמן לירושלים פניתי לא־אחת, בשעות פנאי, למשרדי רשות־הספורט שם עבד. הנושא — כדורסל. ארינקה אהב לשמוע — ולהשמיע. דעותיו קסמו לי משום שהיתה בהן כנות. תמיד הרגשתי שאיש־שיחי מדבר מליבו, ולא מפיו והלאה. לא תמיד היה מאושר מהמצב שנתהווה בכדורסל. היה מביע כאבו וצער, ניתח את המצבים שנתהוו מתוך הכרת־המציאות. אחרי הכל, הרי ברגע שסיים את עבודתו היה הכדורסל ממלא חלק נכבד משעותיו, אם באימון הפועל, אס"א — או כל אגודה ירושלמית אחרת. תמיד חשבתי: הכדורסל הירושלמי בלי ארינקה, האם ייתכן דבר כזה?

ארינקה כמעט ולא החמיץ מישחק בין־לאומי, מאורע בשדה־הכדורסל. היה מרחיק נסוע כדי לחזות בנבחרת ישראל, או בקבוצה ישראלית שהתמודדה עם יריב מחוץ־לארץ. לא רק זאת. כאשר נערך משחק חשוב — כמו דרבי תל־אביב, למשל — ושעתו היתה פנוייה, היה ממחר לרדת מהבירה לשפלה. לא פעם הפלטתי לעברו: ארינקה, אתה שוב כאן? היה משיב: "מה אתה רוצה, שאחמיץ דרבי?"...

זכר אני בפגישה נרגשת עמו. היה זה בפתיחת איצטדיון הכדורסל ביד־אליהו. במישחק־הבכורה נפגשו נבחרות ישראל ויוגוסלביה. ארינקה היה נרגש מהמאורע. סוף־סוף יש לנו איצטדיון — והכדורסל יתפתח.

לפני מותו הטראגי שוחחתי עמו על עתידו בכדורסל. הוא הפסיק לאמן את קבוצת הפועל ירושלים לאחר שנים רבות ועבר לאמן את אס"א. דיברנו על הצורך שייצא להשתלם בארה"ב. לי נראה הדבר במיוחד, שכן כמה חודשי שהייה במכללה אמריקנית, בחממות של הכדורסלנים המצטיינים במולדת הכדורסל, יכולים היו להוסיף לו הרבה ידע ונסיון, אותו היה מעביר לחניכיו. בעיקר האמנתי שיוכל לתרום לפיתוח המישחק בין הנוער, וזאת משום גישתו הבריאה לכדורסלני העתיד. תמיד דיבר על הנוער — על הרבה נוער. בודאי היה גאה כיום — אילו חי עמנו — מזכייתה של קבוצת הנוער של הפועל ירושלים באליפות המדינה.

הכדורסל הישראלי ממשיך לנהל חיי שיגרה. השחקנים
משתדלים לשמור על אותו בניין שהקימו לתפארת, בעזרתו
הפעילה והיעילה של ארינקה כהן, אולם הנוער — ובעיקר בירור
שלים — מרגיש בחסרונו, כי נעקר מאתנו כשהיה יכול לתרום
הרבה שנים טובות — אם בעצה ואם במעשה.

ישראל פז

ארינקה הכדורסלן

הזמן : 1957 ; המקום : מגרש הפועל רמת-גן ; האירוע : משחק גורלי לעליה לליגה הלאומית. אימנתי אותה עת את קבוצת הפועל ירושלים וחילקתי לה הוראות למישחק. ארינקה השחקן וראש קבוצת "הפועל" ירושלים עשה כמצווה עליו והתוצאה היתה נצחון על היריב ועליה לליגה הלאומית. היתה זו עונה מרתקת הן לגבי כמאמן הקבוצה והן לגבי תריסר השחקנים אשר התלהבותם ומסירותם עזרה לנו להגיע למטרה הנכספת.

ארינקה שימש באותה תקופה כשחקן, כראש קבוצה וכמנהיג מסור, אשר דירבן את חבריו, הדריך אותם בעת המישחק ושימש להם דוגמה בהתנהגותו הספורטיבית.

אין נכס יותר יקר למאמן משחקן פעיל שעקב אופיו ידע להיות מנהיג על המגרש בעת המישחק.

הדוגמה לאופיו כמנהיג תשמש העובדה שאחיו, שהיה גם שחקן באותה קבוצה, קורא לו "צ'יף". ואכן כזה היה.

הוא דייק בהופעותיו בכל האימונים, עשה את כל המוטל עליו, שימש דוגמה אישית, וסחב בהתלהבותו את חבריו, כשתמיד נסוך חיוך על שפתי.

לאחר שהפך למאמן היה נכנס לא פעם למקום עבודתי והיה מתייעץ אתי על שיטות מישחק והיינו מנתחים ומתווכחים על פעולות מסוימות במשך שעות עד שהיינו נזכרים שלשנינו גם עבודה פרט לתחביב שלנו.

כמעט כל פעם שהיה מזדמן לו להיות בתל-אביב "קפץ" למשרדי ולו רק לדקות ספורות על מנת "למכור" לי את הבדיחה האחרונה. כזה הכרתי את ארינקה — השחקן, המאמן, החבר.

א. עמיאל

ארינקה ככדורסלן וכמאמן בקבוצת הפועל ירושלים

ארינקה כחבר קבוצת הפועל ירושלים באלופות הפועל באתלטיקה קלה

ארינקה עם קבוצת הכדורסל של עובדי רשות הספורט

ארינקה – איש צה"ל

ארינקה בצבא... או הצבא וארינקה... ואולי דוקא ארינקה... והצבא. הכרתי את ארינקה בשרות המילואים ושירתנו יחד באותו גדוד במשך 16 שנים. לא הכרתיו בתקופת מלחמת השחרור ולפניה, בזמן שארינקה כטובים שבבני אותו דור פרצו קדימה לפני הגיעו לגיל הגיוס והתנדבו לפלמ"ח, ביודעם את כובד האחריות המוטל על צעירי ולוחמי התקופה. הוא עשה זאת כחברו הטוב אלי שיחד אתו מצא את מותו.

איני מכיר ויודע את פועלו באותו זמן ורק ספור אחד נשאר בזכרוני, ספור שארינקה היה מגדירו כריצה המהירה ביותר שלו: בהיותו בנגב הוא כמעט נלכד ע"י משוריין מצרי; ארינקה יצא לתפקיד סיור ותצפית, דבר שהיה מהתפקידים החביבים עליו תמיד, משוריין מצרי הרגיש בו וניסה להשיגו, אבל אז היה ארינקה צעיר וזריז והצליח במהירותו ובתושתיו להמלט.

כשאני נגש היום לכתוב על ארינקה בצבא, קשה לי מאד לסכם ולהעריך את פועלו, כי גם בצבא בנוסח צה"ל הוא היה יוצא דופן בהתנהגותו ובגישתו. גם לנו הרגילים לקצינים שאינם נוסח הקצין הפרוסי או האנגלי אלא לקצינים ישראלים בעלי הגישה הליברלית, נראה ארינקה כחריג וכדמות מיוחדת במינה.

כולנו הכרנו את ארינקה הטוב, המחייך והעלוי, לא איש היד החזקה היה, גישתו האישית והלבבית היתה בניגוד לכל התנהגות של איש צבא רגיל ומקובל. גם חיצוניותו והופעתו לא היתה של איש הצבא התקיף.

הוא משך אחריו את פקודיו לא בפקודות, כי אם בשקט שבו ובהיותו דוגמא לביצוע מהיר וקל של המוטל עליו ועליהם.

יותר מכל אהב ארינקה את תפקידו כמפקד סיירי הגדוד.

ארינקה שרת בגדוד מיום הקמת היחידה כיחידת מילואים, והוא מילא בו תפקידים שונים עד אותו יום בו ניספה יחד עם חבריו בחוזרם משרות להשלמת ולהאדרת הידע הנדרש מהם במילוי תפקידם. ארינקה התחיל את שרותו כחייל ביחידת הסיירים הגדודיים, התנדב להשתתף בקורס קצינים, מעבר למוטל עליו כמשרת במילואים. ושוב הוא יוצא בהתנדבות לקורס מפקדי פלוגות מעבר לנדרש וחוזר לגדוד כמפקד פלוגה. לאחר תקופה הוא שב לאהבת נעוריו ומקבל על עצמו את תפקיד הקמ"ן הגדודי.

לכאורה זו ירידה בתפקיד לגבי כל המסתכל מן הצד וכל הרואה את תפקידי הפיקוד בצבא רק לפי המקובל והמוסכמות או לפי הדרגה שעל הכתפיים. אבל לגבי ארינקה היתה זו עליה בדרגה ומילוי תפקיד אהוב.

זוכרני אותה שיחה כששאלתיו אם יאות ויהא מוכן לקבל על עצמו את תפקיד הקמ"ן וזאת לאחר שהיה כבר מפקד פלוגה. הוא לא חשב אפילו שניה אחת ומיד השיב בשמחה וברצון רב בחיוב.

ארינקה היה קשור לתפקיד זה שנים רבות כסייר וכמפקד הסיירים הגדודיים. מפקדו ומדריכו, הקמ"ן הגדודי שקדם לו במשך שנים רבות, היה הדמות המדריכה והמכוונת שלו במילוי תפקידו האחרון כקמ"ן. כמפקד הסיירים הוא התאים לתפקידו בזכות אופיו והתנהגותו.

פיקודו ידעו תמיד שיש להם מי שדואג להם ומי שילך ויוליך אותם לביצוע המוטל עליהם בצורה ובדרך הנכונה, מי שבקיא במקצוע ולא יכזיב; מי שיודע להבין לנפשם, אבל גם למוטל עליהם לבצע. יודע להעריך את יכולתם אבל במקביל את הצרכים ואת השטח לו הוא אחראי. הוא והם ידעו תמיד כי הביצוע הטוב והנכון של תפקידם הוא ראש וראשון להצלחת הגדוד ולכן השתדל ודירבן להצלחה.

הנאמנות של ארינקה היתה תמיד כפולה — לפיקודו ולמפקדיו. דאג לפיקודו למילוי צרכיהם, אבל ביצע יחד אתם את כל המוטל עליהם על הצד הטוב ביותר, אם זה בתקופת אמונים רגילה או בשרות שלפני המלחמה, בששת הימים ולאחר המלחמה במפקדת הגדוד.

הייתי קרוב אליו במיוחד בתפקידו האחרון כקמ"ן הגדוד ובמיוחד בימי הכוונות למלחמה, במלחמה ובשבועות שלאחר המלחמה. בכל אותו זמן בלטה אצל ארינקה התכונה הנפלאה של השקט, השלוה הפנימית והחיצונית, רוחו הטובה, גישתו הלבבית. החיוך שהיה תמיד נסוך על פניו והישרה אוריה נוחה, עוזר להרפית המתח שבו היינו שרויים כל אותם שבועות.

ארינקה היווה במפקדה את הרוח המלכדת העוזרת והמאחדת את כולם לצוות בעל רוח טובה ובריאה, לצוות שיחסיס נהדרים שוררים בין כל העוסקים במלאכה. כשגם בשעות הקשות של עבודה מרובה של עסוק ללא הפסקה, ידע הוא לרומם את הרוח, אם במילה טובה, בבדיחה קולעת ולענין, אם בטפיחה על הכתף או בקריצת עין בלבד.

אף פעם לא שמעתי מפיו תלונה, לא שמעתי מרים את קולו ברוגז גם כשהדברים לא היו לרוחו. ידע תמיד להבליג ולשמור על המלכד, להתאפק על מנת לא לגרות, להרגיע ולא ללבות.

גם באותה תקופה בלט כשרונו לארגון ולביצוע, לשמירת המורל הוא מארגן תחרויות ספורט ומשקיע בזה את מיטב הידע שלו ומרצו. גם פה הוא הן מארגן והן משתתף בעצמו בתחרות, כי תמיד היה נותן בעצמו את הדוגמא האישית לפיקודו.

תמיד ידע לבצע טוב יותר, מהר יותר, נכון יותר ומדויק יותר. זוכרני את הלילה הראשון של המלחמה. ברגע מסוים של פעילות הגדוד ידענו שהגדוד רובו נמצא באזור הררי קשה ונצטרך להגיע אליו. שלחתי לבדוק צירים מסוימים לתנועה, האם יהיו עבירים לרכב העומד לרשותנו באותו זמן והוא ללא שהיה ושאלות מיותרות מהר לבצע ולבדוק, על מנת שנהיה מוכנים ונכונים לתזוזה בדרך הנכונה, למען לא נפגר בשעת המעשה.

תמיד נתן את כתפיו לעזור ולסייע, גם כשהרגיש שאפשר לנצלו יותר ולהטיל עליו יותר תפקידים. כך היה גם בשבוע האחרון של חייו, כששוב נפגשנו להשתלמות, ללמוד מלקחי המלחמה האחרונה, למען נדע לנצל הכלים המופקדים בידינו היטב ונכון.

רוחו הצעירה עוזרת לו להתגבר על מיכשולי הגיל וכבדות השנים. ושוב הצוות הנהדר והמופלא, ארינקה ואלי, אלי וארינקה, תמיד יחד, אחד רץ והשני מחפה, השני רץ והראשון מחפה.

הם מבקשים אחד את השני ללא מלה וללא סימן, הם קשורים זה בזה ולא נפרדים.

רוחם הטובה ועליזותם מדבקת ועוברת לכל היחידה. במלחמה השלימו זה את זה ולא יכלו לבצע את המוטל עליהם ללא שתוף ביניהם.

אפילו ברגעי המנוחה הבודדים הם נמצאים זה בצד זה וזה לצד זה. אם למקלחת ואם לחטוף משהו — שזיפים מהעצים וארוחה בעיירה הסמוכה.

וגם בלילה האחרון, לאחר גמר האימון והסיכום לפני היציאה, שניהם יחד — יד על כתף — רוקדים ושלישי מצטרף אליהם למעגל קטן ועליו. הם העטים לקראת הנסיעה הביתה אל יקיריהם, שהם ממהרים לראותם ושהם כה אהבו ותמיד הזכירום וספרו עליהם.

ואליהם לא זכו להגיע.

אליעזר סגל

מתוך מכתבי תנחומים

צבא הגנה לישראל

27 אוגוסט 1968

שולה יקרה !

זה זמן שנסייתי להעלות כמה מלים על נייר אליך, לזכרו של ארינקה ז"ל. אך כל פעם שנסייתי זה לא בא. פשוט קשה לי להתבטא ואולי עוד קשה לי יותר לבטא, את באמת אשר אני מרגיש, על אובדנו של פקוד כארינקה ויותר מאשר פקוד, רע, רע שכולו היה אמת ופתאום איננו.

שולה יקרה, לא הרבה זמן הכרתיו, אך הכרתיו בתקופה קצרה שהיא לעתים הארוכה בהכרויות בחייו של אדם, במלחמה. בתקופה שבה ברגעים מועטים ניתן האדם לחשיפה ואז נחשף הוא כולו. ארינקה נחשף ומה שנגלה לי בו הוא השלמות ובעיקר השלמות עם עצמו.

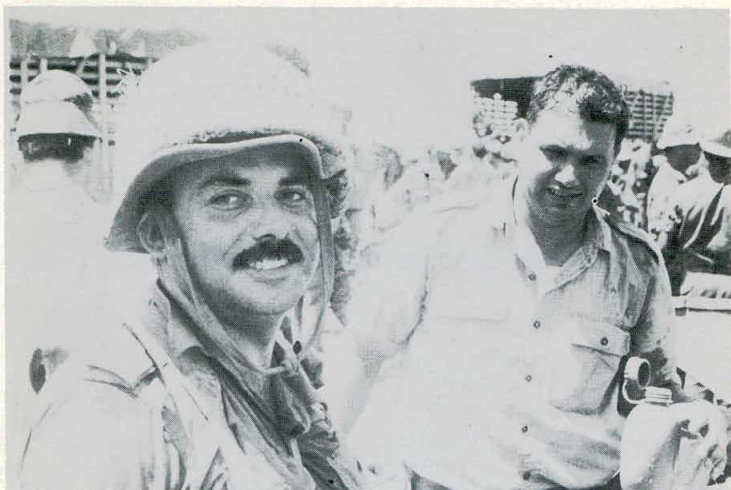
ארינקה היה שלם עם עצמו, עם דרכו והסובב אותו, הוא היה שלם עם מעשיו, גאה בהם וגאה בהשגיו. הוא חתר להשגת השלמות תוך פיקחון, שלווה ואורך רוח והצלחה להשרות מרותו על ידידיו רעיו. ארינקה היה נושא השלוה והמורל כאחת, כמעט ואינני זוכר את ארינקה ללא חיוך. היו גם רגעים קשים, רגעים של מתח, רגעים של דרישת הבלתי אפשרי מהאדם ולחץ, רגעים שבהם ניגלים חולשותיו של אדם.

חולשתו, שולה, היתה אז החיוך, השיר שאף עם מנגינתו ומיליו קצת מזויפות, אך דרכו של השיר שירגיע, יפיג, ילכד חבורה לאגרוף של עוז ומעש. זהו, שולה, מוטיב חייו העקרי כפי שנגלה לי בו ארינקה. הערצתי על כך, שמחתי תמיד כשהיה לצידי כתורם בדרכו הוא, את הרבה בתרומות למעמס והנטל שלקחה על עצמה חבורה שכזאת שאני הייתי מפקדה. שולה, אולי תוספנה לזלוג דמעותיך למקרא שורות אלו, אכן מותר לך, מותר, גם אנחנו בדרכנו אנו בכינו על אובדנו של ארינקה וננצור זכרו בדרכנו אנו, דרך רעות הלוחמים לעד.

שלך,

צביקה עפר — סא"ל

מג"ד

בקורס קציני סיירים

סא"ל צבי עופר (ז"ל)
עונד לארינקה
את אות מלחמת ששת הימים

שולה היקרה,

אני חי עדיין תחת הרושם המזעזע של הידיעה על מות ארינקה. אני מקוה כי מברקי הגיע אליך זה מכבר. עם זאת לא היה לי הכוח לכתוב לך עד היום הזה ואתך הסליחה.

אני יודע כי אין ביכולתי לבטא את אשר אני מרגיש כמו שאני יודע היטב כי אין בכוחם של מילים לנחם אותך. אני פשוט לא מסוגל להשלים עם העובדה של מותו.

אני רוצה שתדעי כי אהבתי את ארינקה כפי שאוהבים אח. אהבתי את יושרו, את הגינותו וחברותו הכנה, את התמסרותו לענין החינוך הגופני ובראש וראשונה את אישיותו השופעת אופטימיות ומצב רוחו המרומם. כמעט ואינני זוכר את ארינקה בלי בת צחוק על שפתיו, בלי בדיחה קולעת, בלי מילת עידוד.

אני משער לנפשי מה שעבר ועדיין עובר עליך. לו יכולתי הייתי רוצה לגשת אליך וללחוץ את ידיך, ללא מילה. אני בטחון כי תתגברי על האסון הזה כפי שארינקה היה רוצה שתתגברי. אני יודע היטב כי קל מאד להגיד זאת וקשה לבצע, אך אני בטחון כי תצייתי. את חייבת זאת לזיכרו.

תסלחי לי באם אני אומר דברים שאולי יכאיבו לך. תאמיני כי עד כמה שזה מצלצל שיגרתני, אני אתך בכל לבי.

שלך,

ראובן דפני

ארינקה החבר

אחטא לאמת אם אומר שזוכר אני מתי פגשתי את ארינקה לראשונה, אך דומני שהיה זה לכל המאוחר בשלהי מלחמת השחרור, ואולי אף לפנייה. בשנים הראשונות להיכרותנו היה הקשר בינינו רופף ביותר, שהרי הוא היה איש ירושלים בכל רמ"ח אבריו ואילו אני שכנתי בצפונה של הארץ, אך משעברתי לגור בסתיו 1952 בעיר הבירה נתהדק הקשר בינינו מאד.

ראשית היכרותי עם ארינקה היתה בשטח הפעילות המקצועית בכדורסל ולאחר מכן בפעילות המשותפת שלנו בשדה החינוך הגופני, אך חיש מהר התפתחו היחסים לידידות אמת, שהערכתיה מאד. משנפרדו דרכינו שנית בשנת 1961, עת חזרתי לשפלה, נתרופפו אמנם הקשרים מעט, אך מעולם לא ניתקו והפגישות התקופתיות בינינו לא נפלו מאלה של תקופת הקשרים ההדוקים. לא אחת נאמר כבר שרק בעת צרה ניתן להכיר ידיד אמת ומסיבות הזמן אפשרו לי להכיר את ארינקה בתור כזה. בשלהי 1956 נפטרה רעיתי לאה ואני נותרתי גלמוד עם תינוק בן שנתיים. היתה זו אחת התקופות הקשות ביותר בחיי ועלי לאמר בפה מלא שאינני יודע אם הייתי מטיב להתגבר עליה כפי שהתגברתי לולא ידידותי עם ארינקה.

קשה לתאר במילים את התנהגותו המסורה של ארינקה באותם ימים. לא אגזים אם אומר שבילה לידי את מרבית שעות הפנאי במשך תקופה ארוכה עת נטיתי להסתגר בדירת החדשה, אותה לא זכינו — רעיתי ואני — לחנוך כדת וכדין, אילץ אותי ארינקה ממש לבוא בחברה ואט אט הדריך אותי חזרה לחיים נורמליים. אדם שמח מטבעו היה ארינקה ובדיחות חדשות היו תמיד שגורות בפיו. את עליזותו הטיב לדעת להשרות גם על אחרים ולכן אין פלא בדבר שהיה מקובל בחברה. לא רק זאת אלא שבמרבית האירועים החברתיים תפס מקום מרכזי והיה בו איפוא השילוב המופלא של חבר ואיש חברה כאחת.

מסירות היתה אחת מתכונות היסוד באופיו של ארינקה. בין אם המדובר בעבודתו כמורה, בעבודתו כמאמן, כאיש רשוח הספורט, כאיש המשפחה או כחבר, לא ידעה מסירותו גבול. לא אחת היה בא אלי בשעות הערב המאוחרות כאשר הטרידה אותו מחשבה מסוימת או כאשר הרגיש שמא לא עשה די בנושא מסוים. חבל על דאבדין.

ד"ר אוריאל זמרי

צילום אחרון :
בתום מרוץ
"סובו ציון והקיפוף",
בחברת
סגן-שר החינוך והתרבות,
מר אהרן ידליו,
מנהל רשות הספורט,
מר עשהאל בן-דוד,
ועובדי הרשות.

הוצא לאור ע"י מרכז הפועל בשותף עם רשות הספורט והחינוך
הגופני במשרד החינוך והתרבות ומכון וינגייט לחינוך גופני ולספורט.

דפוס שמגר, ת"א, הרציון 18